

Pató Gáborné Dr. Szűcs Beáta

Csomagolás

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Áruterítés

A követelménymodul száma: 0118-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-010-30

CSOMAGOLÁS

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Minden bizonnyal már Ön is vásárolt különböző termékeket piacon, kiskereskedésben, áruházakban, szupermarketekben, vagy alkalmi árusoktól. Azonban bárhol is történt a vásárlás egy közös pont mindig volt a vásárlás során. Ön szerint mi lehet az?

Az első, hogy minden esetben fizetni kell a megvásárolt termékekért, a második, hogy többnyire a megvásárolt terméket, valamilyen csomagolásban kapjuk meg. A termékek zöme azonban nemcsak a végső fogyasztóhoz kerül csomagolásba, de a gyártótól a kereskedőkhöz is.

. csomagolás.

Vásárlásai során Ön milyen csomagolóanyagokkal találkozott? Soroljon fel legalább ötféle csomagolóanyagot! Írja, le, majd mutassa be ezek előnyeit, hátrányait! Idézzon fel gondolatban 2 különböző terméket! Legyen Lehet ez a két termék a televízió és az ásványvíz. A felsorolt termékeknél milyen csomagolóanyagokkal találkozhatunk? A felsorolt termékeknél felhasznált csomagolóanyagok – ön szerint – milyen feladatokat, funkciókat látnak el az alkalmazásuk során? Írja le!

Csomagolóanyagok (5 féle): _____

_____

Televízió: _____

Csomagolóanyag funkciója: _____

Ásványvíz: _____

Csomagolóanyag funkciója _____

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. A CSOMAGOLÁS ÁLTALÁNOS LOGISZTIKAI SZEREPE

A csomagolásnak az egész ellátási láncban kiemelkedő szerep van. A csomagolás alapozza meg a szállíthatóságot, védi meg a terméket a külső környezeti tényezőktől, de ez fordítva is igaz lehet, hiszen adott esetben a környezetet kell megvédeni a terméktől. Ugyan akkor fontos információkat is találhatunk a csomagoláson, valamint marketing szempontból is jól hasznosítható a csomagolás. A csomagolást a következők szerint lehet meghatározni: „a csomagolás azoknak a műveleteknek az összessége, amelyeknek alapvető célja a termékek védelme ill. szállításra, tárolásra alkalmassá tétele, egységbe fogása. Másik értelmezése szerint a csomagolás a termék és az egységbe fogó elemcsoport, ill. ideiglenes védőburkolat komplex egysége.”¹

Tekintsük át, hogy a csomagolásnak milyen feladatai, funkciói vannak!

2. A CSOMAGOLÁS, A CSOMAGOLÁS FUNCIÓI, FELADATAI

A termékek csomagolása alapvetően a következő funkciókat tölti be, az alábbi feladatokat látja el:

1. védelmi funkció,
2. logisztikai kezelési funkció,
3. marketing funkció,
4. információt közlő funkció.

"1. Védelemi funkció²

A védelmi funkció kettős: védeni kell az árut a környezeti hatásoktól és védeni kell a környezetet is az áru káros hatásaitól. Például a kiömlő zsírok olajok szennyezhetik a felhasználók ruházatát."

Vizsgáljuk meg, hogy a terméket milyen külső hatások érhetik. A termékeket a szállítás, tárolás, anyagmozgatás közben számos különböző külső hatás érheti, ami a minőségüket, állapotukat, felhasználhatóságukat, felhasználásukat befolyásolhatja, megváltoztathatja.

---

¹ Otto Rockstroh (1979) – Csomagolástechnikai kézikönyv, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

² Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest, Kovács Z. (2004): Logisztika, Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém alapján

Ezeket a külső hatásokat négy nagy csoportba sorolhatjuk, úgy, mint a mechanikai, klimatikus, biológiai, humán hatások. Mechanikai statikus hatás a nyomás, míg mechanikai dinamikus hatás a rázás, az ejtés, a görgetés, az ütközés, és az ütés. Klimatikus tényező lehet a hőmérséklet, a csapadék, a légnyomás, a légmozgás, a légszennyeződés, a páratartalom, és a napsugárzás. Biológiai hatás a mikroorganizmusok, rovarok, rágcsálók által keltett hatások. Humán külső hatások is érhetik a termékeket, ami a lopás, hamisítás formájában jelenhet meg.³

Mechanikai statikus behatás a nyomás. Ez a hatás különös jelentőségű és károsító hatású lehet az erre érzékeny, sérülékeny, illetve a formatartósságot megkívánó termékeknél például a gyümölcsök stb., így a szőlő, barack, szilva, stb. esetében. Éppen ezért ezeknél a termékeknél olyan rekeszekbe történik a csomagolás, majd az árutovábbítás, ami e hatás létrejöttét megakadályozzák, vagy tompítják. Általánosságban elmondható, hogy ez a hatás tompítható, vagy kivédhető a megfelelő csomagolással és a megfelelő szállítási mód megválasztásával.

Hasonlóan negatív hatással lehet például a rázás a különböző erre érzékeny, vagy a rázásra reakciót megindító vegyi anyagok esetében (például nitroglicerín). Általánosságban elmondható, hogy ez a hatás is tompítható, vagy kivédhető a megfelelő csomagolással és a megfelelő szállítási mód megválasztásával.

Az ejtés is kiválthatja a termék minőségének, állapotának, felhasználhatóságának megváltozását például törékeny üveg termékek esetében. Általában véletlenszerűen lép fel. Szállítási módhoz nem köthető, jellemzően az termékek, áruk berakásához, átrakásához, kirakásához, betárolásához, kitárolásához kapcsolódhat.

A termék, áruk anyagmozgatása során gyakran előfordulhatnak, olyan mechanikus hatásokat, ütések eredményező kezeléseket, amely esetenként nemcsak a csomagolást, de a terméket is megsérthetik. Az árumozgatás, árutovábbítás egyik speciális lehetősége a görgetés, ahol szintén óvni kell a terméket.

Vannak olyan mechanikus hatásokat, ütközéseket eredményező szállítási módok, amelyek közül elsősorban a vasúti szállítást kell megemlíteni. Itt a tolatások közben, olyan ütközések léphetnek fel, amelyek az áru helytelen rögzítése esetében jelentős károkat okozhat.

Klimatikus hatások közül először a hőmérsékletet vizsgáljuk meg. A hőmérséklet ellen is védelmet nyújthat a csomagolás, például olyan csomagolás alkalmazásakor, mint a folyékony nitrogén tárolásánál alkalmazott vákuumszigetelt tartály.

A csapadék által kiváltott negatív hatásokat is ellensúlyozhatjuk a csomagolással, mint például raklapokon elhelyezett zsákos vakoló anyagok kültéri tárolása során alkalmazott nyloncsomagolás. Azonban a légmozgás és a légnyomás is kihívások elé állítja a csomagolást.

---

³ Kerekes Titusz (2000): Bevezetés a csomagolástechnikába I. Papír-Press Egyesülés alapján.

A légszennyeződések ellen, amelynek legtipikusabb megjelenési formája a por is védelmet nyújthat a csomagolás. Aminek kiemelkedő jelentősége és szerepe van az elektronikai cikkekénél is.

A csomagolás a páratartalom, napsugárzás külső környezeti tényezőkkel szemben is védelmet jelenthet, amelyre szintén tipikus példa lehet az elektronikai termék.

A mikroorganizmusok, rovarok, rágcsálók biológiai igénybevételt jelentenek a termékekre. Azonban nemcsak mechanikus, klimatikus és biológiai hatások érhetik a termékeket, hanem az ember részéről felmerülő dézsmakár, vagy hamisításból származó kárral is számolhatunk, ami ellen hatékony védekezést jelenthet a megfelelő csomagolás alkalmazása.

2. Logisztikai, kezelési funkció⁴

"A csomagolásnak olyannak kell lennie, hogy támogassa a kezelést. Például a megfogást, emelést, törékeny áruk esetén az erős csomagolás biztosítja a halmazható (egymásra történő) elhelyezést.

3. Marketing funkció

Felhívja a figyelmet a termékre. Vonzóvá teszi azt.

4. Információt közlő funkció

Általánosságban elmondható, hogy a csomagoláson:

- szöveges információk,
- termékazonosítást szolgáló vonalkód,
- a környezetvédelemmel összefüggő jelölések és
- a fogyasztói csomagolások egyéb jelölései (például töltési pontosságot bizonyító jelkép), piktogramok találhatóak.

---

⁴ Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest

A Fogyasztóvédelmi törvény tartalmazza a fogyasztói forgalomba kerülő termék csomagolására vonatkozó általános szabályozást. Eszerint „az áru ... akkor hozható forgalomba, ha a csomagolásán vagy másutt, de az árutól elválaszthatatlanul elhelyezett címkén jól olvashatóan, magyar nyelven, közérthetően és egyértelműen tartalmazza a fogyasztók tájékoztatásához és a hatósági ellenőrzéshez szükséges ... adatokat.”⁵

Az áru címkéjén az árura vonatkozóan az alábbiakat kell feltüntetni:

- "a pontos megnevezését, amelyet védjegy vagy fantázianév nem helyettesíthet,
- gyártójának, vagy forgalmazójának nevét és címét azonosításra alkalmas módon,
- származási helyének megjelölését,
- méreteit, nettó mennyiségét az árura jellemző mértékegységben vagy darabszámban,
- előállításához felhasznált összetevőket (minőségi, mennyiségi összetételét),
- rendeltetészerű használhatóságának vagy minőségmegőrzésének várható időtartamát,
- alapvető műszaki jellemzőit,
- minőségi osztályba sorolását.
- energiafelhasználásának ismérveit,
- környezet-, illetve természetkímélő jellegét (a felhasznált anyagok, az előállítás módja és a használat tekintetében), illetve azoknak az áruknak vagy szolgáltatásoknak az esetében, amelyek után - a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény és külön jogszabályok alapján - környezetterhelési díj, továbbá termékdíj fizetési kötelezettség áll fenn, a környezetterhelés jellegét,
- megfelelőségi jelölését vagy engedélyköteles árunál az engedélyszámot.
"6(CE, H)

A csomagoláson, vagy a terméken, ezenkívül fel kell még tüntetni az egységárat is.

---

5 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről szerin és alapján

6 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről szerint és alapján

A fogyasztóvédelmi törvény a csomagolással kapcsolatosan az alábbiakat szabja meg:

15. § (1) Az árut úgy kell csomagolni, hogy a csomagolás óvja meg az áru minőségét, könnyítse meg szállítását, ne befolyásolja hátrányosan az áru minőségét vagy mennyiségét, segítse elő a korszerű kiszolgálást, feleljen meg a biztonságos munkavégzés és az egészségvédelem követelményeinek.

(2) Az áru csomagolására jogszabály további előírásokat határozhat meg.

Felelősség a tájékoztatási és csomagolási szabályok megsértéséért

16. § (1) A fogyasztók tájékoztatására, valamint a csomagolásra vonatkozó szabályok megtartására

a) a címkézés, a használati és kezelési útmutató, a megfelelőség-tanúsítás, valamint a csomagolás tekintetében a gyártó,

b) az ár feltüntetése tekintetében a forgalmazó köteles.

(2) Ha a gyártó az árut nem látja el a törvény 9–15. §-aiban, illetve külön jogszabályban meghatározott tájékoztatással és csomagolással, a forgalmazó köteles azt pótolni.

(3) A forgalmazónak kell bizonyítania, hogy a tájékoztatást a fogyasztónak megadta.

(4) A fogyasztó – választása szerint – a gyártóval, illetve az árut forgalomba hozó bármelyik gazdálkodó szervezettel szemben érvényesítheti jogait, függetlenül attól, hogy a gyártót megnevezték-e.

(5) A (2)–(4) bekezdésekben foglalt rendelkezések nem érintik a forgalmazónak a gyártóval szemben érvényesíthető igényeit."⁷

Léteznek olyan termékek, termékcsoportok, mint például az élelmiszerek, veszélyes anyagok, jövedéki termékek, dohányárúk, amelyekre speciális előírások vonatkoznak. Ezek ismertetése nem képezi jelen szakmai információtartalom részét.

"A kezelést a csomagolás információhordozóként is támogatja, ha feltüntetnek áruvédelmi jelölést.

---

⁷ 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről szerint és alapján

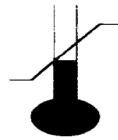
Dönteni,
fordítani
tilos!

Figyelem!

Légzáró
csomagolás

...°C...°C
hőmérséklet
határok
között
tartani!

Óvatosan
kezelni,
törékeny!

Nedvességtől
óvni!

1. ábra. áruvédelmi jelölések

A termékek csomagolása Információt tartalmazhat a használat/kezelés módjáról (például az áruvédelmi jelölések segítségével); figyelmeztetést közölhet a kockázatokról, veszélyekről; tennivalókat jelölhet meg baleset esetén; valamint az áru, illetve csomagolás megsemmisítésének, újrahasznosításának módjáról; informálhat a felhasználhatósági időről, az árról, stb."⁸

3. CSOMAGOLÁSTECHNOLÓGIA, CSOMAGOLÓANYAGOK

A csomagolás kivitelezésében kettő fontos tényezőt kell megemlíteni:

- a csomagolástechnológiát és
- a csomagolóanyagot.

A csomagolás kivitelezésében jelentős szerepe van Otto Rockstroh szerint a csomagolástechnológiának, vagyis annak a műveleti rendnek, ami meghatározza a csomagolás elvégzését és az ahhoz szükséges módszereket és eszközöket.⁹ Ugyanakkor a csomagolóanyagok is fontos szerepet játszanak a csomagolásban. Tulajdonképpen a csomagolóanyag a termék körüli ideiglenes védőburkolatot jelenti; a védelmi funkció, a logisztikai kezelési funkció, a marketing funkció, és az információt közlő funkció ellátásával. Fontosabb csomagolóanyagok a papír, a fa, a műanyag, fém, üveg, textil, valamint a kombinált, vagy vegyes csomagolóanyag, amely az előbbieken felsorolt csomagolóanyagokból, kettő, vagy több felhasználását jelenti.

⁸ Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest

⁹ Otto Rockstroh (1979) – Csomagolástechnikai kézikönyv, Műszaki Könyvkiadó, Budapest alapján

4. KÜLÖNBÖZŐ CSOMAGOLÁSI FORMÁK

Vásárlásaink során az üzletek vásárlótereiben is többfajta csomagolási formát láthatunk. A leggyakoribb és legszembetűnőbb az úgynevezett fogyasztói csomagolás. Ebben a csomagolásban kerül a termék a fogyasztóhoz. Tulajdonképpen, ha egy élelmiszerboltot idézünk magunk elé, akkor a fűszereken át, a tisztítószereken keresztül, a konzervekig, vagy a palackos ásványvízig valamennyi ilyen formát ölt. Már sokkal ritkábban, de még megjelenhet a vásárlótérben a gyűjtőcsomagolás is. Ennek már a logisztikai feladata a hangsúlyosabb, bár még a vevők is vásárolhatnak ilyen "kiszerelesben". Ha az előző példák közül merítünk, ilyen lehet például a hatosával zsugorfóliázott ásványvíz. Ma már léteznek olyan kereskedelmi egységek is, ahol bizonyos termékeket kizárólag gyűjtőcsomagolásban lehet megvásárolni. A szállító csomagolással már csak elvétve, igen ritkán találkozhatunk a vásárlótérben. Ez a csomagolás a könnyű szállíthatóságot, az egységtrakomány képzést támogatja. Nagy nyári melegben – az ásványvizes példánál maradva – azonban előfordul, hogy raklapon kihelyezett és a már hatosával zsugorfóliázott ásványvíz egységek kerülnek elhelyezésre a vásárlótérbe. Ebben az esetben a szállítói csomagolás a raklapon elhelyezkedő és fóliázott, hatosával zsugorfóliázott gyűjtőcsomagokat tartalmazó egység.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A tanulásirányítóban található feladatok, kérdések hozzásegítik Önt, hogy a tananyagot jobban megismerje, átlássa, még több információt gyűjtsön az adott témában. A feladatok megoldása során használja a megadott forrásokat, építse be a tapasztalatait, szerezzen jártasságot a csomagolás témában!

Jó tanács: a tananyagot ne szó szerint tanulja meg (ne magolja be), hanem értelmezze, értse meg. Ha megértette az anyagot, akkor a tanulás öröm lesz. Ismereteit akkor tudja majd a gyakorlatban is a legjobban alkalmazni, ha a tanultakat már most a tanulásirányítóban megfogalmazottak alapján bővíti, látókörét szélesíti, ismereteit rutinosan alkalmazza.

1. Olvassa el a szakmai információtartalmat! Készítsen az olvasottak alapján vázlatot! Fontos, hogy a lényegyet megragadva, a részletekben el nem veszve írjuk le a vázlatot! A vázlat alapján írja le egy-egy üres lapra az adott vázlatpontokhoz tartozó elolvasottak tartalmát!

---

2. Készítsen foglomtárat a csomagolás szakmai információtartalmában tanult új fogalmakról! Gyakoroljanak tanuló társaival, oly módon, hogy ismertessenek egy-egy fogalmi leírást, majd találják ki a hozzá tartozó fogalmat! A feladatot úgy is elvégezhetik, hogy egy fogalomhoz kell megadni a meghatározást. Gyakoroljanak így is!

---

3. A szakmai információ tartalom elolvasása után válaszoljon a következő kérdésekre!

- A csomagolásnak milyen funkciói vannak?
- Mióta ismeretes a csomagolás?
- Milyen csomagolási formákat ismer?
- Milyen csomagolóanyagokról tanult?
- Mi a csomagolástechnológia?

4. A csomagoláson gyakran kerülnek feltüntetésre áruvédelmi jelölések. Idézzé fel, hogy milyen áruvédelmi jelölésekkel találkozott már különböző termékeken! Emlékeiről készítsen jegyzetet, a jegyzetelést befejezően ismertessék a tanuló társak egymással a leírtakat! Milyen áruvédelmi jelölésekkel találkozott már a tanuló társ, amivel Ön nem? Sorolja fel!

Áruvédelmi jelölések: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Tanulótársak által felidézett, de Ön által nem ismert áruvédelmi jelölés/ek: _____

_____

_____

_____

5. Készítsen gyűjteményt a termékek csomagolásából kivágott áruvédelmi jelölésekből!
Törekedjen a minél több áruvédelmi jelölés összegyűjtésére!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

6. Vegye elő Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest könyvét és figyelmesen tanulmányozza át a 43. oldalon található fotót a "Margarin csomagolása" címmel. Milyen információkat tartalmaz a fotón látható margarin csomagolás? Ez az információ melyik csomagolási feladatot, funkciót látja el?

---

7. Vegye elő Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest könyvét és figyelmesen tanulmányozza át a 44. oldalon található fotót az "Információ a csomagoláson: lejáratási idő" címmel. Milyen információt tartalmaz a fotón látható csomagolás? Ez az információ melyik csomagolási feladatot, funkciót látja el?

---

8. Vegye elő Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest könyvét és figyelmesen tanulmányozza át a 44. oldalon található fotót a "Csomagolás a mezőgazdaságban: bálák" címmel. Mire szolgál a fotón látható csomagolás, melyik csomagolási feladatot, funkciót látja el?

CSOMAGOLÁS

9. Vegye elő Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest könyvét és figyelmesen tanulmányozza át a 45. oldalon található "Jelzések bányászati robbanóanyagok csomagolásán" címmel. Milyen információkat tartalmaznak a foton látható csomagolás? Ez az információ melyik csomagolási feladatot, funkciót látja el?

---

10. Mindennapjainkban nagyon sokféle csomagolóanyaggal találkozhatunk. Gyűjtsön össze öt különböző csomagolóanyagot, mutassa be, hogy azokba milyen terméket csomagoltak! Szakmailag indokolja, hogy miért az a csomagolóanyag került az adott terméknel felhasználásra. Tegyen javaslatot, hogy a felhasznált csomagolóanyagon kívül milyen egyéb csomagolóanyag felhasználása történhetett volna meg. Javaslatát indokolja!

1. csomagolóanyag: _____

---

2. csomagolóanyag: _____

---

3. csomagolóanyag: _____

---

4. csomagolóanyag: _____

---

5. csomagolóanyag: _____

---

11. A következőkben különböző termékeket lát felsorolva: tej, ásványvíz, CD lejátszó, mélyhűtött borsó, felvágott, dohányzó asztal, vegyszer, ipari gáz pl. oxigén, születésnap virágcsokor, nagy értékű, kiváló évjáratú bor, lepedő. Milyen csomagolóanyagot használna a felsorolt termékek csomagolása során. Egy-egy termék esetében több jó megoldás is lehetséges. Válaszát indokolja meg!

1. tej: _____
2. ásványvíz: _____
3. CD lejátszó: _____
4. mélyhűtött borsó: _____
5. felvágott _____
6. dohányzó asztal: _____
7. vegyszer: _____
- 8 ipari gáz pl. oxigén _____
9. születésnap virágcsokor: _____
10. nagy értékű, kiváló évjáratú bor: _____
11. lepedő: _____

12. Keressen meg az interneten papír, műanyag, fém, üveg, fa, textil csomagolóanyagok használatát bemutató példákat! Gondolja végig, hogy az adott csomagolóanyag felhasználása mellett, milyen egyéb csomagolóanyag felelne meg! Válaszát indokolja meg!

1. papír: _____
_____
2. műanyag: _____
_____
3. fém: _____
_____
4. üveg: _____
_____
5. fa: _____

6. textil _____

13. A csomagolás során a csomagoló eszközök is fontos szerepet játszanak. Az internet segítségével keressen példákat különböző csomagoló eszközök használatára. A mindennapi élet során idézze fel, hogy milyen csomagoló eszközökkel találkozott már! Írja le! Tapasztalatait ossza meg többi tanuló társával, jegyeztesse le, hogy milyen olyan csomagoló eszközök kerültek a tanuló társak által felidézésre, amelyekkel ugyan már Ön találkozott, de most elkerülte figyelmét!

Csomagolóeszközök: _____
_____
_____

Tanuló társak által felidézett, de Ön által is ismert csomagolóeszközök: _____
_____
_____

14. Ma már léteznek olyan kereskedelmi egységek is, ahol bizonyos termékeket kizárólag gyűjtőcsomagolásban lehet megvásárolni. Ön már járt ilyen egységben? Ha igen, akkor nevezze meg, hogy hol tapasztalt ilyeneket! Soroljon fel néhány terméket, amit kizárólag gyűjtőcsomagolásban lehetett megvásárolni! Ha nem járt ilyen kereskedelmi egységben figyeljen tanuló társai beszámolójára!

_____
_____
_____
_____
_____
_____

15. Ismétlje át, hogy milyen feladatot, funkciót lát el a csomagolás! Osztálytársával, munkatársával közösen készítsenek 4 csomagolási feladatra, funkcióra vonatkozó kérdést és a kérdésekhez kapcsolódó a csomagolási feladatokat, funkciókat leíró, jellemző válaszadási lehetőséget! Osztálytársai, tanulótársai párosítsák össze az adott csomagolási feladathoz, funkcióhoz tartozó helyes válaszadási lehetőséget!

1. kérdés: _____

_____

2. kérdés _____

_____

3. kérdés _____

_____

4. kérdés _____

_____

_____

16. Vegyen elő egy üres lapot és az olvasottak alapján saját szavaival írja le a csomagolás feladatait, funkcióit! Ezt követően, tanulótársával közösen készítsenek 10 igaz, vagy hamis állítást tartalmazó felmérő tesztlapot a többiek számára! Cseréljenek tesztlapokat a tanulópárok és oldják meg a feladatokat!

17. Informálódjon arról, hogy mit jelent a csomagoláson feltüntetett "töltési pontosságot bizonyító jelkép"? Válaszát írja le!

töltési pontosságot bizonyító jelkép jelentése: _____

_____

_____

_____

_____

_____

CSOMAGOLÁS

18. Keresse meg és tanulmányozza át a 1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról! Milyen szabályozást tartalmaz a csomagolással kapcsolatosan? Válaszát írja le!

1996. évi LVII. törvény _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

19. Keresse meg és tanulmányozza át a 7/2001. (III: 29.) GM rendelet a fogyasztói forgalomba kerülő áruk és szolgáltatások árának feltüntetéséről szóló rendeletet! Milyen szabályozást tartalmaz a csomagolással kapcsolatosan? Válaszát írja le!

7/2001. (III: 29.) GM _____

_____

_____

_____

_____

_____

20. Keresse meg és tanulmányozza át a 1/1997. (I. 17.) IKIM és 43/1997. (VIII. 14.) IKIM rendeleteket! Milyen szabályozásokat tartalmaz a csomagolással kapcsolatosan? Válaszát írja le!

1/1997. (I. 17.) IKIM _____

_____

_____

43/1997. (VIII. 14.) IKIM _____

_____

_____

21. Keresse meg és tanulmányozza át a 25/2000. (VII.26.) az előrecsomagolt iparcikkek és élelmiszerek megengedett tömeg- és térfogatértékeiről és azok ellenőrzési módszereiről szóló GM-FVM együttes rendeletét! Milyen szabályozást tartalmaz a csomagolással kapcsolatosan? Válaszát írja le!

25/2000. (VII.26.) az előrecsomagolt iparcikkek és élelmiszerek megengedett tömeg- és térfogatértékeiről és azok ellenőrzési módszereiről _____

_____

_____

_____

_____

22. Gyűjtsön, vagy készítsen fotókat a csomagolás marketing funkciójának bemutatására! Ismertesse tanuló társaival, hogy miben véli felfedezni az Ön által gyűjtött, készített képeken a csomagoláson a marketing funkciókat!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Fontos szempont a csomagolásnál, hogy a termék megfelelő állapotban jusson el a felhasználóhoz. Ha nem csomagolnánk az árut, könnyen előfordulhatna, hogy nem őrzi meg minőségét és a felhasználási célra már ekkor nem felel meg. Az ilyen fajta értékvesztést a mennyiség tekintetében a dézsmakár is jelentheti. Az alábbiakban különböző termékek kerülnek felsorolásra. Vegyük sorra és határozzuk meg, hogy a csomagolás milyen funkciókat lát el. Az alábbi termékekre vonatkozóan határozzuk meg, hogy melyik csomagolási funkciók hogyan, milyen módon nyilvánul meg. Határozzuk meg a felsorolt funkciók közül, hogy az adott terméknel van-e kiemelkedő feladattal bíró csomagolási funkció!

tojás

cseppfolyó nitrogén

"védőgáz csomagolású" felvágott

2. feladat

Sorolja fel, hogy a csomagolás, milyen alapvető logisztikai funkciókat lát el?

3. feladat

Milyen külső környezeti tényezők, hatások léphetnek fel, ami ellen a csomagolás védelmi funkciója hatékony védelmet biztosít? Megoldását az alábbi cellában közölje!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

tojás: a csomagolás funkciói közül elsősorban a termék védelmi funkcióját kell megemlíteni, hiszen a tojás könnyen törhető és csak adott paraméterek között halmozható, ami a logisztikai, kezelési funkciót is meghatározza. Ugyanakkor felbukkanhat a csomagoláson marketing funkció is, amellyel a termékre hívják fel a figyelmet, valamint információt közlő funkcióval is találkozhatunk, például a lejáratí idő megjelenítésével.

cseppfolyós nitrogén: A csomagolás funkciója közül itt is elsősorban a védelmi funkciót kell megemlíteni, ám elsősorban itt a környezetet, és az áruval kapcsolatba kerülőket kell védeni a kb. -180 °C -os terméktől. A csomagolás módja vákuumszigetelt tartály, amelyen a marketing funkciót ellátva a tartályban található termék neve és a gyártó, forgalmazó cég rendelési információk is elhelyezésre kerülhetnek. A vákuumszigetelt tartály a logisztikai, kezelési funkciót is meghatározza. Az áru jellegéből adódóan a veszélyes áruk esetében használatos jelölések is feltüntetésre kell, hogy kerüljenek a csomagolóanyagon, vagyis a tartályon.

"védőgáz csomagolású" felvágott: a csomagolás funkciói közül elsősorban a termék védelmi funkcióját kell itt is megemlíteni, hiszen a csomagolt áru hosszantartó minőségének megőrzését szolgálja. A logisztikai, kezelési funkciót a termékek további csomagolása meghatározza meg. Ugyanakkor felbukkanhat a csomagoláson marketing funkció is, amellyel a termékre hívják fel a figyelmet, valamint információt közlő funkcióval is találkozhatunk, például a lejáratí idő megjelenítésével.

2. feladat

védelmi funkció,

logisztikai kezelési funkció,

marketing funkció,

információt közlő funkció.

3. feladat

nyomás, rázás, ejtés, görgetés, ütközés, ütés, hőmérséklet, csapadék, légnyomás, légmozgás, légszennyeződés, páratartalom, napsugárzás, rovarok, rágcsálók, mikroorganizmusok, dézsmakár, hamisítás

Esetfelvetés feladatának megoldása

A feladat megoldás során célszerű felidézni a különböző vásárlásokat. Az emlékei alapján azonosítson be néhány csomagoló anyagot, mint például:

papír: ennek előnyei, hogy környezetbarát, újra felhasználható, olcsó dekorálható, könnyen formálható, újra feldolgozható. Ennek hátrányai: szilárdsága változó, nedvszívó, légáteresztő (adott esetekben ez pozitívum is lehet), gyúlékony

műanyag: ennek előnye, változatos formavilág, széleskörű alkalmazási lehetőség, újrahasznosítható

fa: ennek előnye, könnyen megmunkálható, mechanikai igénybevételt jól bírja, viszonylag olcsó, újrafelhasználható, újra feldolgozható. Ennek hátránya gyúlékony

textil: ennek előnye, környezetbarát, újrafelhasználható, dekorálható, könnyen formálható. Ennek hátrányai: szilárdsága változó, nedvszívó, légáteresztő (adott esetekben ez pozitívum is lehet), gyúlékony

fém: ennek előnyei dekorálható, újrafelhasználható

üveg: ennek előnyei, környezetbarát, újrafelhasználható, újrahasznosítható, dekorálható. Ennek hátrányai, törékeny.

televízió: a televízió tipikusan felhasznált csomagolóanyagai a papír, térköz kitöltőként pedig polisztirolhab, a csomagolás által betöltött funkciói: védelmi funkció, logisztikai kezelési funkció, marketing funkció, információt közlő funkció

ásványvíz: az ásványvíz tipikusan felhasznált csomagolóanyagai a műanyag, üveg. A csomagolás által betöltött funkciói: védelmi funkció, logisztikai kezelési funkció, marketing funkció, információt közlő funkció.

IRODALOMJEGYZÉK**FELHASZNÁLT IRODALOM**

Dr. Kovács Zoltán – Pató Gáborné Szűcs Beáta (2007): Logisztikai tevékenységek, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, Budapest ISBN 978 96 3746 992-3

Kovács Z. (2004): Logisztika, Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém, 2004.

Otto Rockstroh (1979) – Csomagolástechnikai kézikönyv, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Kerekes Titusz (2000): Bevezetés a csomagolástechnikába I. Papír–Press Egyesülés alapján.

1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről

AJÁNLOTT IRODALOM

Közlekedéstudományi szemle

A+Cs

Halmos Ede – Csomagolás és Logisztika, 2002, Papír–press Egyesülés

Lőrincz Katalin, Zinner György, Felker Péter – Emelő és szállítógépek 2000, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Dr. Prezenszki Józsefné – Rakodásgépesítés és anyagmozgatás II. 2000,

Dr. Cselényi József, Dr. Lévai Imre – Anyagmozgatás és gépei II. 1993, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Szegedi Zoltán – Logisztika Menedzsereknek 1998, Kossuth Kiadó, Budapest

Dr. Temesvári Jenő, Taschner Béla – Kézi anyagmozgatás 2001, Keriorg kiadó, Budapest

Transpack magazin IV. évf. 5. szám, 2004. november – Kitekintő (válogatás az anyagmozgatás és a logisztika újdonságaiból) 114

Tiefbrunner Anna – Csomagolás és környezetvédelem 2002, Papír–press Egyesülés

Némon Zoltán, Sebestyén László, Vörösmarty Gyöngyi – Logisztika 2005, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Kft., Budapest

Geoffrey M. Levy – Packing in the environment 1993, Blackie Academic & Professional, London

Otto Rockstroh – Csomagolástechnikai kézikönyv 1979, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Halászné Sípos Erzsébet – Logisztika 1998, Logisztikai Fejlesztési Központ és Magyar Világ Kiadó

Dr. Magyarai-Kossa Béla – Csomagolásszervezés és -szabályozás 1998, Papír-Press Egyesület
Jogszabályok

1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról

7/2001. (III. 29.) GM rendelet a fogyasztói forgalomba kerülő áruk és szolgáltatások árának feltüntetéséről

25/2000. (VII.26.) GM-FVM együttes rendelet az előrecsomagolt iparcikkek és élelmiszerek megengedett tömeg- és térfogatértékeiről és azok ellenőrzési módszereiről

1995. évi XC. törvény az élelmiszerekről

1/1996. (I. 9.) FMNMIKM együttes rendelet az élelmiszerekről szóló 1995. évi XC. törvény végrehajtásáról

2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról

44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól

8/1998 (II. 4.) IKIM rendelet egyes veszélyes anyagok csomagolásának gyermekek számára biztonságos zárással és tapintással érzékelhető, veszélyre utaló jelképpel ellátásáról

8/1997. (III. 21.) IKIM rendelet a mérőedényként használt palackok forgalomba hozataláról

52/2000. (XII. 27.) GM rendelet a termékek aeroszol csomagolásának műszaki követelményeiről

1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról

113/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről

29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelete környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételrendszeréről

145/1991. (XI. 22.) Korm. rendelet az egységes termékazonosító kód alkalmazásáról

208/1999. (XII.26.) Korm. rendelet az egységes megfelelőségi jelölés használatáról

17. 30/1994. (XI. 8.) IKM rendelet egyes nemzeti szabványok kötelező alkalmazásáról

Egyéb kötelező előírások

18. Magyar Élelmiszerkönyv 1-2-89/109 számú előírás: Az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagok és tárgyak minőségi követelményei

19. Magyar Élelmiszerkönyv 1-2-90/128 számú előírás: Az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagok és műanyag tárgyak minőségi követelményei

20. Magyar Élelmiszerkönyv 1-2-93/10 számú előírás: Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő regenerált cellulózfilmek

Szabványok

21. MSZ EN 862 Csomagolás. Gyermekekbiztos csomagolás. Követelmények és vizsgálati eljárások nem gyógyszertermékek nem visszazárható csomagolásaihoz.

22. MSZ EN 797 Vonalkódolás. Jelkép-rendszer-követelmények. „EAN/UPC”

23. MSZ EN 28317 Gyermekekbiztos, visszazárható csomagolások követelményei és vizsgálata (ISO 8317:1989)

24. MSZ EN ISO 11683 A csomagolásra felvitt, kitapintható veszély jelképek követelményei

25. MSZ 10136/1 Aeroszolcsomagolás. Az aeroszolkészülékek műszaki követelményei és vizsgálata

26. MSZ 10136/2 Aeroszolcsomagolás. Fémpalackok műszaki követelményei és vizsgálata

27. MSZ 10136/3 Aeroszol-csomagolás. Aeroszolszelepek és szórófejek

A(z) 0118-06 modul 010-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
55 345 02 0010 55 01	Logisztikai műszaki menedzserasszisztens
54 345 02 0000 00 00	Logisztikai ügyintéző
54 345 02 0100 31 02	Áruterítő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
10 óra

MUNKANYAG

MUNKKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató